

Маліновська О.Я.

к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Фелісеєв В.А.

студент 3 курсу

Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Станом на сьогодні концепція сталого розвитку підтримується більшістю міжнародних організацій та багатьма регіональними, оскільки вона вирішує глобальні проблеми людства та пропонує шляхи збереження планети для наступних поколінь. Україна не є виключенням, впровадивши цю концепцію та адаптувала її під сучасні економічні умови та національні цінності. Основні положення викладені у національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна» та частково відображені в документі «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»».

Реформа децентралізації дала поштовх до формування дієздатного та найбільш наближеного до громадянина інституту влади – місцевого самоврядування. Відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування найбільш дієвий і спроможний інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади. В умовах поширення принципу державно-приватного-громадського партнерства, що є основоположним в більшості реформ, що проводяться наразі в Україні та відповідають загальноєвропейським тенденціям держава повинна створити всі умови для використання фінансових інструментів сталого розвитку на будь-якому рівні управління. Об'єднані територіальні громади як фінансово автономні одиниці також повинні бути зацікавлені в створенні таких умов формування сталих фінансів, що допоможе їм вирішити питання залучення додаткових фінансових ресурсів на вирішення нагальних локальних проблем.

Загальна світова практика оперує такими основними механізмами фінансування сталого розвитку:

- мобілізація фінансових ресурсів (зовнішні потоки приватного капіталу, офіційна допомога донорів, зобов'язання розвинених країн, фінансування міжнародних фінансових установ);
- вивільнення коштів (світове збереження різних видів ресурсів, списання непомірних боргів держав, скорочення видатків державного бюджету);
- податкові надходження (уведення нових невеликих податків).

Досліджуючи сучасний стан розвитку фінансових відносин територіальних громад, можна зробити висновок, що найбільш ефективними фінансовими інструментами сталого розвитку будуть таких як: залучення інвестиційних коштів, проектне фінансування через залучення донорів. Саме налагодження відносин з іноземними фінансовими донорами може привести до найбільш швидкого розвитку територіальних громад. Станом на 2019 рік, існує офіційний веб-портал, присвячений процесу децентралізації в Україні. Даний портал займається зокрема питаннями міжнародного співробітництва, в тому числі залучення донорів для фінансування проектів. На даний момент зареєстровано 27 проектів, які спрямовані на вирішення окремих проблем та розвитку різних галузей об'єднаних територіальних громад.

Наприклад, проект DESPRO — це швейцарсько-український проект “Підтримка децентралізації в Україні”, який фінансується Швейцарською Конфедерацією через Швейцарське бюро співробітництва (ШБС/SDC) та впроваджується Швейцарським центром ресурсів та консультацій з питань розвитку (Skat). Даний проект передбачає започаткування моделей децентралізованих комунальних послуг на районному, сільському та муніципальному рівнях, які можуть бути відтворені та мають бути прийняті й затверджені на рівні області та держави в цілому; сприяння отриманню публічних послуг високої якості в громадах, що входять до складу цільових регіонів проекту та знаходяться поза їх межами в децентралізований спосіб та з використанням сталих моделей надання послуг. На даний проект залучено 9,3 млн. швейцарських франків.

Залучення інвестиційних коштів є ще недостатньо розвиненим фінансовим інструментом сталого розвитку, проте він є досить перспективним. На даний момент не тільки іноземні інвестори вкладають свої кошти в проекти територіальних громад. Найчастіше місцеві підприємці вирішують по мірі можливості проблеми на локальному рівні.

Таким чином, аналізуючи вище сказане, можна виділити основні форми фінансових інструментів на місцевому рівні такі як інвестиційні кошти, проектне фінансування через залучення донорів (переважно міжнародних) на тимчасовій основі для вирішення певної проблеми, допомога від держави. В контексті становлення сталого розвитку потрібно впроваджувати нові інструменти для більш ефективного

розвитку об'єднаних територіальних громад. Впровадження нових та розвиток існуючих фінансових інструментів допоможе покращити фінансову спроможність громад та сприятиме їх розвитку.